

1. Úvod

1.1. Zadání

Toto hodnocení vlivů Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje na území Natura 2000 (dále jen hodnocení), bylo vyhotoveno jako součást dokumentace Vyhodnocení koncepce z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví podle zákona č. 100/2001 Sb., o posouzení vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb. (SEA). Hodnocení je součástí „Vyhodnocení vlivů Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje na udržitelný rozvoj území“ dle § 37 odst. 1. zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Hodnocení odpovídá požadavkům zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále také „zákon o ochraně přírody a krajiny“), z hlediska dopadů ZÚR na evropsky významné lokality (EVL) a ptačí oblasti (PO), které na území České republiky tvoří soustavu Natura 2000.

Předmětem hodnocení je návrh Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje (ZÚR). Důvodem pro zadání hodnocení byla skutečnost, že příslušný orgán ochrany přírody ve svém stanovisku nevyloučil možnost vlivu ZÚR na lokality soustavy Natura 2000. Konkrétně se jedná o stanoviska vydaná těmito orgány ochrany přírody:

CHKO Broumovsko – Stanovisko 00442/BR/E/06 ze dne 26. 6. 2006

MŽP ČR - Závěry zjišťovacího řízení č.j.:42706 ze dne 4. 7. 2006

CHKO Orlické hory – Stanovisko 00396/OH//2008 ze dne 24. 4. 2008

Správa CHKO Český Ráj – Stanovisko S/0884/CR/2008/740 ze dne 30. 4. 2008

Správa NP KRNP – Stanovisko 04312/208 ze dne 5. 5. 2008

1.2. Cíle a metody hodnocení

Cílem hodnocení je posoudit vlivy ZÚR na předměty ochrany a celistvost lokalit soustavy Natura 2000. Vzhledem k tomu, že některé cíle uvedené v posuzované koncepci jsou definovány velmi obecně, nebylo možné provést konkrétní posouzení eventuálních záměrů, které budou v budoucnu navrženy v souladu s naplňováním těchto cílů. Na druhou stranu je součástí ZÚR i konkrétnější územní i funkční vymezení ploch, opatření a koridorů, které by měly sloužit ke specifickým účelům. V těchto případech byla při posuzování vyvinuta snaha určit všechny lokality soustavy Natura 2000, které by mohly být ovlivněny a určit charakter a významnost možného ovlivnění.

V první fázi vyhodnocení byly identifikovány všechny potenciálně dotčené lokality soustavy Natura 2000 na území Královéhradeckého kraje. Dále byly shromážděny literární údaje a některá dostupná data z mapování biotopů a výsledků monitoringu některých druhů, tvořících předměty ochrany lokalit. Zpřesnění údajů o posuzované koncepci probíhalo formou konzultací s vedoucím zpracovatelského týmu. Ve druhé fázi vyhodnocení bylo na základě identifikace potenciálních vlivů, vyplývajících z posuzované koncepce, provedeno posouzení vlivů na předměty ochrany jednotlivých dotčených lokalit a poté formulován závěr vyhodnocení.

1.3. Obecná charakteristika soustavy Natura 2000

Vstup České republiky do Evropské unie znamenal závazné přijetí všech evropských principů v oblasti ochrany přírody. Na základě požadavků vyplývajících ze Smlouvy o přistoupení ČR k EU ze dne 16. dubna 2003, byly v České republice změnou zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně

přírody a krajiny ze dne 8. dubna 2004 upraveny podmínky pro vytváření soustavy chráněných území evropského významu Natura 2000 a stanovena pravidla pro jejich ochranu.

Natura 2000 je celistvá evropská soustava území se stanoveným stupněm ochrany, kterou podle jednotných principů vytvářejí na svém území všechny státy Evropské unie. Vytvoření této soustavy ukládají dva nejdůležitější právní předpisy EU na ochranu přírody: směrnice 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků (směrnice o ptácích) a směrnice 92/43/EHS (o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (směrnice o stanovištích).

Podle Směrnice o ptácích mají členské státy EU na svém území vyhlásit oblasti ochrany ptáků, zajišťující jak svým počtem, tak rozlohou, příznivý stav populací ohrožených druhů a poddruhů ptáků uvedených v příloze I směrnice ES o ptácích. Směrnice o stanovištích chrání rozsáhlé a pestré spektrum přírodních stanovišť (příloha I) a druhů (příloha II). Druhy a stanoviště, na jejichž ochraně má EU zvláštní zájem, jsou pak zařazeny mezi prioritní. Tento přívlástek nesou zejména druhy a stanoviště, které jsou na území EU ohroženy vymizením. Hlavním cílem soustavy Natura 2000 je zachovat přírodní stanoviště a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožnit obnovu tohoto stavu. Na území České republiky je Natura 2000 tvořena ptačími oblastmi (PO) a evropsky významnými lokalitami (EVL), které vyhláší Vláda ČR svým nařízením.

Na všechny lokality zařazené i navržené do Evropského seznamu se vztahuje tzv. předběžná ochrana. Předběžná ochrana lokalit přestává platit dnem následujícím po dni jejich vyhlášení za zvláště chráněné území, nebo nabytí účinnosti smluvní ochrany, nebo po zveřejnění v přehledu evropsky významných lokalit, které nebyly zařazeny do evropského seznamu. V souladu s články 6 a 7 směrnice o stanovištích je velmi důležitým prvkem ochrany evropsky významných lokalit hodnocení možných důsledků realizace záměrů či koncepcí na tyto lokality. Toto hodnocení je legislativně upraveno ustanoveními § 45h a § 45i zákona č. 114/1992 Sb. v platném znění. Hodnocení je zaměřeno na celistvost a cíle ochrany každé konkrétní lokality, která je součástí vytvářené soustavy Natura 2000. Záměry podléhající hodnocení jsou koncepce, stavby, činnosti nebo technologie, které mohou samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit území evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti z hlediska cílů jejich ochrany. Takové záměry musí být předloženy příslušnému orgánu ochrany přírody k vyjádření stanoviska, zda mohou mít samostatně nebo ve spojení s jinými záměry významný vliv na evropsky významnou lokalitu nebo ptačí oblast. Významný vliv je definován jako porušení příznivého stavu lokality z hlediska ochrany. Pokud orgán ochrany přírody nevyloučí možnost významného vlivu, musí být záměr podroben hodnocení, které mohou provádět pouze fyzické osoby autorizované podle § 45i. z. 114/1992 Sb. v platném znění. Pokud hodnocení prokáže významný negativní vliv na území Natura 2000 a neexistuje variantní řešení s menším negativním vlivem nebo bez něj, lze navržený záměr podmíněně schválit jen z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu a za současného uložení kompenzačních opatření nezbytných pro zajištění ochrany a celistvosti území Natura 2000. Jde-li o lokalitu s výskytem prioritních typů stanovišť nebo druhů, lze koncepci nebo záměr, případně řešení v rámci územně plánovací dokumentace, přijmout jen z důvodů týkajících se veřejného zdraví, veřejné bezpečnosti nebo příznivých důsledků nesporného významu pro životní prostředí. Jiné naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu mohou být důvodem ke schválení jen tehdy, vydala-li k zamýšlené koncepci nebo záměru stanovisko Evropská komise.

Střet záměru se soustavou Natura 2000 nemusí být z hlediska vlivu významný i při přímém kontaktu záměru s lokalitou, ale na druhou stranu i vzdálenější záměr může mít významný vliv, vyžadující jiné řešení nebo kompenzaci. Natura 2000 je pragmatickým nástrojem ochrany přírodního prostředí a druhů, nikoli souborem předem daných omezení veškeré lidské činnosti ve využívání krajiny. Právě vzhledem k ohleduplnému hospodaření byla území do

soustavy Natura 2000 navržena, a proto mohou dále přinášet řadu příležitostí pro různorodé aktivity člověka včetně přírodě blízkého lesního i zemědělského hospodaření či turistického ruchu. Bude-li zřízení evropsky významné lokality pro vlastníka pozemku znamenat omezení možnosti pozemek využívat, náleží mu finanční kompenzace.